

dne 21. října 1924, čís. pres. 641/24 sb. n. s. čís. 4.277. Avšak v tomto případě schvalovací usnesení, jímž potvrzeno bylo vyrovnání, nebylo pravoplatným již před účinností novely, ježto bylo v den, kdy novela nabyla účinnosti (19./5. 1923) teprve vydáno a na desce soudní vyhlášeno, takže dle Šu 63 vyr. ř. a 174 konk. řádu stalo se pravoplatným teprve dne 3. června 1923. Význam schvalovacího usnesení není pak prostě ten, že vyrovnávací soud běže vyrovnání pouze na vědomí, naopak soud prozkoumává je v tom směru, zdali není tu důvodů, pro které by potvrzení musilo anebo mohlo býti odepřeno (§ 50 a 51 vyr. ř.). Usnesení vyrovnávacího soudu, jímž schvaluje vyrovnání, má tedy ráz konstitutivní, a, dokud nedojde k pravoplatnému potvrzení vyrovnání, nejeví účinku. Došlo-li pak ku pravoplatnému potvrzení teprve po vejíti novely v platnost, jak tomu jest v tomto případě, nutno na vyrovnání bezpodmínečně použítí ustanovení článku III novely, a nastalo tedy obživnutí zažalované pohledávky v plné původní její výši. Pokud jde o část úrokovou, odvolací soud, doplniv řízení výsledkem svědka, provedl potřebná zjištění a vyvrátiv opačný názor prvního soudce, správně dovodil, že úroková pohledávka jest po právu, a zjistil její číselnou výši. V tomto směru budiž uvedeno: Účinky nesplněného vyrovnání snaží se dovolatel odvrátiti též poukazem na to, že prý při návštěvě Ladislava B-a z konce ledna nebo v počátku února 1924 byla výše úroků sporná, a že prý žalobkyně žádala celé úroky a nikoli pouze vyrovnávací kvotu z nich. Ale otázka ta jest pro spor nerozhodna. V řízení vyrovnávacím neděje se likvidace pohledávek, a věřitel není povinen účastniti se vyrovnávacího řízení (§ 53 vyr. ř.). Proto žalobkyně o úrokovou pohledávku nemohla přijíti tím, že žalovaný v předloženém seznamu věřitelů u pohledávky žalobkyně neuvedl též dlužné úroky a že ona přihlášky neučinila. Úroková pohledávka není dotčena ani ustanovením Šu 24 vyr. ř., který rovněž neobsahuje žádných hmotněprávních předpisů, jak dovolatel neprávem míní. Je-li tedy mezi vyrovnávacím dlužníkem a jeho věřitelem pohledávka (ať na jistinu, ať na příslušenství) sporná, vyřídí se otázka tato cestou sporu. Popírá-li dlužník bezdůvodně jsoucnost nebo výši pohledávky a neplatí-li v čas, musí nésti sám důsledky toho, a to i pokud se tyto jeví v obživnutí celých pohledávek. Dovolatel dle zjištění odvolacího soudu odepřel placení, prohlásiv, že si to rozmyslí, bude-li chtíti platiti, že to žalobkyně nepřihlásila ve vyrovnání; až do dne rozsudku dovolatel nezaplatil vyrovnávací kvoty ani z kapitálu ani z úroků, a ani netvrdí, že tehdy při návštěvě B-ově byl ochoten platiti vyrovnávací kvotu i z úroků. Nesplnil tedy včas a řádně vůči žalobkyni vyrovnání, pročež ho právem odvolací soud odsoudil bez omezení na vyrovnávací kvotu.

Čís. 4431.

Odpůrčí řád.

Mimo úpadek není splnění splatného a pravého závazku odporovatelým. Ovšem lze i mimo úpadek odporovati obmyslnému jednání a pletichám mezi jedním věřitelem a dlužníkem, směřujícím k tomu, by tento věřitel měl z nich prospěch a ostatní škodu. S hlediska Šu 2 odp. řádu jest nerozhodno, zda poškozovací úmysl dlužníkův vztahoval se

právě na odporujícího věřitele či na jiné a zda pohledávka odporujícího věřitele byla tu již v době zkracujícího právního jednání dlužníkovy, či zda vznikla teprve později.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1924, Rv I 1591/24).

Žalovaný vedl proti dceři žalobkyně exekuci a zabavil nábytek. Žalobkyně tvrdíc, že jí dcera nábytek prodala, domáhala se, by bylo uznáno její vlastnictví k nábytku a by exekuce naň byla prohlášena nepřipustnou. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic. Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Prvý soudce na základě provedených důkazů má za zjištěno, že manželé Adolf a Anna K-ovi, zeť a dcera žalobkyně, odevzdávající jí nábytek na zaplacení jejího dluhu, jednali v úmyslu, své věřitele poškoditi, a že tento úmysl byl žalobkyni znám. Odvolací soud převzal toto zjištění. Dovolatelka poukazuje na to, že dle zjištění nižších stolic byl jí nábytek postoupen na zaplacení skutečné její pohledávky, což nelze prý podřaditi pod § 2 čís. 3 odp. ř. Avšak zákon v prvních třech případech §u 2 odp. ř. nerozeznává jednotlivé druhy právních jednání a zahrnuje v ně proto i případy, kde zřízena byla zástava nebo stalo se uspokojení věřitelovo (ať způsobem v §u 1413 nebo způsobem v §u 1414 obč. zák. uvedeným), stalo-li se za dalších podmínek v §u 2 odp. ř. stanovených. Z §u 30 a 31 konk. ř. jest ovšem patrné, že mimo úpadek prosté plnění splatného a pravého závazku samo o sobě není ještě odporovatelným. Zejména pouhý úmysl, poskytnouti jednomu věřiteli jen výhodu před ostatními, zásadně mimo úpadek nestačí, ježto mimo úpadek neplatí pravidlo o rovnoměrném uspokojení všech věřitelů. Jinak má se však věc, jde-li v těchto případech o něco více, totiž o obmyslná jednání a pletichy mezi jedním věřitelem a dlužníkem k tomu čelící, by tento věřitel měl z nich prospěch a ostatní škodu. Případy tyto spadají již pod § 2 odp. ř. a mohou býti různé. Úmysl, poškoditi věřitele, není tu, — jak dovolatelka míní, — pouze v těch případech, zcizí-li dlužník věci své za nízký peníz nebo peněz stržených nepoužije k prospěchu ani jednoho z věřitelů nebo když prodej jen předstírá; úmysl takový může se zračiti i v jiných činnostech. V tomto případě bylo v měsíci červenci 1923 podáno proti manželům K-ovým více žalob o placení vyrovnávací kvoty a pak vedeny byly i exekuce. Dle samotného tvrzení žalobního, — na což odvolací soud velmi případně poukazuje, — došlo za těchto pro manžele K-ovy neutěšených poměrů k rodinné poradě mezi žalobkyní a manžely K-ovými, jak by tito mohli svou existenci zachrániti, a k dohodě o tom, aby si pro obchod najali nějaké místnosti v B. Tito neměli do toho všeho peněz, a žalobkyně jim skýtala zápůjčky, a na zaplacení těchto zápůjček jí manželé K-ovi přenechali sporný nábytek, který jim pak tato zase později půjčila. Při tom odvolací soud vyvrátil tvrzení žalobkyně, v odvolacím spise uvedené, že půjčkami jejími byly dluhy manželů K-ových placeny, naopak vzal za zjištěn opačný úmysl manželů K-ových, totiž že sporné předměty pro-

dali, aby své věřitele zkrátili, a že žalobkyně o tomto jejich úmyslu věděla a dále též dovodil, že dle zjištěných okolností vědění o něm také musila. Tomu-li všemu tak, nejde na straně manželů K-ových o plnění pravého a splatného závazku, zákonu odpovídající a jen v případě úpadku dle Šu 30 a 31 konk. ř. odporovatelné, nýbrž o zúmyslné ztenčení majetkového fondu, na nějž byli věřitelé jejich odkázáni, za tím účelem, aby si manželé K-ovi na útraty věřitelů založili novou existenci. Uvažují-li se tedy veškerá ona jednání manželů K-ových v celé své souvislosti, nelze pochybovati, že tu jde o zkrácení věřitelů po rozumu Šu 2 čís. 1 odp. ř., a ježto i ostatní náležitosti odporovatelnosti po rozumu těchto zákonných předpisů jsou dány, právem byla žaloba vzhledem ke vznesené námitce odporovatelnosti zamítnuta. K vůli úplnosti se podotýká, že pro vlastní posouzení věci v tomto případě poměr příbuzenský nebyl rozhodující. Nemohlo býti proto dovolání vyhověno, a podotýká se jen ještě, že s hlediska Šu 2 odp. ř. jest nerozhodno, zda poškozovací úmysl dlužníků vztahoval se právě na vymáhajícího věřitele či na jiné, a zda pohledávka žalovaného byla zde již v době zkracujícího právního jednání dlužníková, či zda vznikla teprve později (§ 8 odp. ř.).

Čís. 4432.

Zmeškal-li zákonný zástupce nesvéprávné strany rok k ústnímu jednání, jest vynést k návrhu druhé strany rozsudek pro zmeškání.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1924, R I 958/24).

V řízení o uznání otcovství a placení výživného nedostavil se k prvému roku poručník žalujícího děcka. Návrh žalovaného, by vynesena byl rozsudek pro zmeškání, soud první stolice zamítl, rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by o věci dále po zákonu jednal. Důvody: Vývodům stížnosti nelze upřít oprávnění. Je-li žalující dítě zastoupeno poručníkem, vztahují se na ně podle Šu 5 c. ř. s. všechna ustanovení o stranách. Bylo-li tedy poručníkovi doručeno 22. srpna 1924 obeslání k roku na 5. září 1924 a poručník se přes to nedostavil, jest podle citovaného předpisu vydání rozsudku pro zmeškání podle Šu 396 c. ř. s. na místě (judikát čís. 233), neboť v řízení sporném jest jednání a opomenutí zástupce pokládati za jednání a opomenutí zastoupeného. Pro odepření rozsudku pro zmeškání, které se může státi jen z příčin Šu 400 čís. 1) až 3) c. ř. s., nebylo důvodu, a soudu nalézacímu na rozdíl od soudu poručenského nepřisluší, by zastupoval zájmy jedné strany, třeba by to byl chránělec (§§ 21 a 233 obč. zák. a § 2 nesp. říz.), kterýžto postup by odporoval stěžejním zásadám procesního práva. Bylo proto stížnosti vyhověti a bude věcí procesního soudu, by rozsudek vydal.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud právem zrušil usnesení první stolice a správně odvodnil své rozhodnutí. Poručník žalujícího dítěte zmeškal rok k ústnímu